

روحانی:

توقیف کشتی‌های ایرانی دروغ بود

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری روز گذشته در جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا طعنه زده که مردم در اسفند و فروردین متوجه شدند که این بیماری جدی است اما برخی فکر کردند اگر یکی، دو هفته مراعات کنند همه چیز تمام می‌شود...

صفحه ۲

یکشنبه ۲۶ مرداد ۱۳۹۹ - ۲۶ ذی‌الحجه ۱۴۴۱ - ۱۶ آگوست ۲۰۲۰

رئیس قوه قضائیه:

پیوند امارات و اسرائیل را پیوند مردم امارات نمی‌دانیم

گروه سیاست: رئیس قوه قضائیه در آیین بزرگداشت روز جهانی حقوق بشر اسلامی و کرامت انسانی که به صورت ویدئوکنفرانس برگزار شد با بیان اینکه اعلامیه حقوق بشری که بین کشورهای اسلامی قطعی شد باید ضمانت اجرایی پیدا کند...

صفحه ۲

سال هفدهم - شماره ۳۷۹۳ - موقتا ۱۲ صفحه - ۵۰۰۰ تومان

تیترا

سازمان ملل زیر سلطه پکن

صفحه ۸

محمد سلامتی:

خاتمی هنوز

شخصیت محوری اصلاح‌طلبان است

صفحه ۲

خواهران منصوریان و اقدام علیه منافع ملی!

صفحه ۱۱

اقناع دومینیکن

عاقبت مذاکره چندماهه

واشنگتن علیه ایران

صفحه ۴

فردید، پدرخوانده منش سیاسی اصولگرایان

صفحه ۳

قانون‌گذاری اولویت

نمایندگان مجلس نیست؟

صفحه ۷

حرف اول

انتخابات ۱۴۰۰: افراد یا سیاست‌ها

سیدمصطفی هاشمی‌طبا

این روزها پس از فعالیت‌های ابتدایی دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی که تظاهرکنندگان به اصولگرایی‌ها ظاهرا بر آن تکیه زده‌اند و چند مصوبه مورد توجه داشته‌اند، صحبت از آن است که نامزد اصولگراها، نامزد اصلاح‌طلب‌ها و نامزد مستقل برای رئیس‌جمهوری ۱۴۰۰ چه کسانی هستند و در رسانه‌های مکتوب و مجازی این مسئله مطرح و از افراد مختلف نظر خواهی می‌شود.

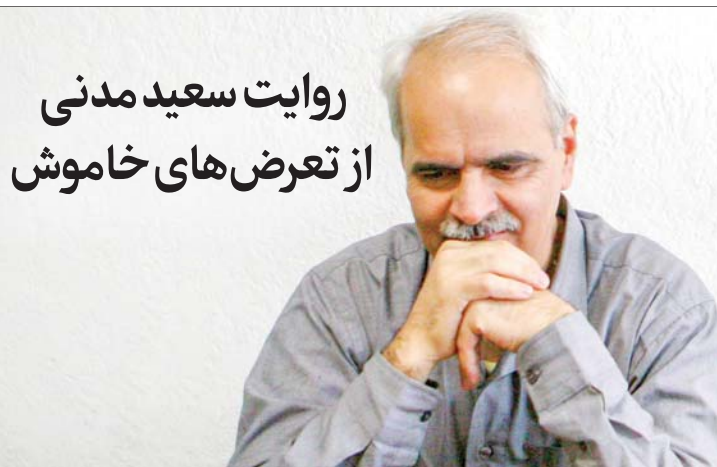
حتما مهم است که پس از گذشت ۴۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی و ورود به قرن یازدهم رئیس‌جمهوری بر کشور گمارده شود که بتواند به قبول رهبر انقلاب گام دوم انقلاب را با روحی جدید و شادابی و استحکام بردارد. اما ببینیم آیا از این مهم، مهم‌تر هم وجود دارد؟ به قول فلاسفه به جای بنیادنهان یک فرضیه کلی و به دنبال اثبات آن خوب است از روش استقرا استفاده کنیم و ببینیم این انتخاب چقدر مهم است و آیا مطلبی مهم‌تر از آن وجود دارد یا خیر؟ با یک موضوع بسیار مطرح که هم در روزنامه‌ها به این پرداخته می‌شود و هم در فضای مجازی مورد عنایت است شروع می‌کنیم. می‌بینیم که پدیده‌ای به نام باسستی هیلز در لواسان شکل گرفته با ویلاهای بسیار، وسیع و لوکس که مساحت زیربنای برخی از آنان به پنج هزار متر می‌رسد و کاخ نایوران محمدرضا پهلوی در برابر آن حقیقت سکونتگاه دوم یا چندم صاحبان آن است. این ساختمان‌ها در زمان طاغوت ساخته نشده، در جمهوری اسلامی به صورت مخفیانه ساخته نشده، بلکه در مقابل چشم‌ان و دیدگاه مسئولان اعم از وزیر مسکن و شهرسازی، شهرداران، انمه جمعه و جماعت و مردم عادی ساخته شده است. در طول ساخت این ساختمان‌ها همه نوع رئیس‌جمهوری اعم از توسعه‌گرا، اصلاح‌طلب، ولایی و حقوق‌دان وجود داشته‌اند و وزرای مسکن و شهرسازی هم‌نظر خود را هم انتخاب کرده‌اند، پس چگونه چنین امر نامیمونی قد برافراشته است؟ در کنار این ویلاها و قصرهای برافراشته، روستاهای کشور همچنان از خانه‌های خشت و گلی انباشته است که مردم آن با یک زلزله هلاک یا بی‌خانمان می‌شوند.

ادامه در صفحه ۲

اعتراض قاضی به دروغ‌های متهمان

هفدهمین دادگاه سابق مدیرعامل سابق شرکت بازرگانی پتروشیمی برگزار شد

شرق: هفدهمین جلسه دادگاه رسیدگی به اتهام مدیرعامل سابق شرکت بازرگانی پتروشیمی و ۱۴ متهم دیگر در حالی برگزار شد که باز هم قاضی مسعودی‌مقام، رئیس دادگاه، خبر از تلاش برخی متهمان برای تحت‌تأثیر قراردادن دادگاه می‌داد. او خطاب به یکی از متهمان از تهدیدها و اعمال ازسوی متهم، اقوام، فرزند و برادرش خبر داده بود که البته ازسوی متهم رد شد. با این حال، با توجه به روند دادگاه، اعمال فشار از بیرون، اتفاقی عجیب نیست. قاضی چندین بار در این جلسه نیز به متهمان نهیب زد که از دروغ‌گفتن و مظلوم‌نمایی خودداری کنند،

صفحه ۹

روایت سعید مدنی از تعرض‌های خاموش

یادداشت

کاهش تبعات مجازات حبس با نهادهای ارفاقی

مریم مهاجری*

وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی و سوابق و اوضاع و احوالی که موجب ارتکاب جرم شده است، در صورت وجود شرایط زیر، صدور حکم را به مدت شش ماه تا دو سال به تعویق اندازد: الف- وجود جهات تخفیف: ب-پیش‌بینی اصلاح مرتکب: پ- جبران ضرر و زیان یا برقراری ترتیبات جبران؛ ت- فقدان سابقه کیفری مؤثر؛ البته تعویق صدور حکم، تنها تمهیدی نیست که به موجب آن بتوان در راستای مصالح خانوادگی مجرم گام برداشت بلکه ماده (۴۶) قانون مجازات اسلامی، تمهید دیگری را نیز تحت عنوان تعلیق مجازات در نظر گرفته است. این ماده چنین بیان کرده است: «در جرائم موجب تعزیر درجه سه تا هشت، دادگاه می‌تواند در صورت وجود شرایط مقرر برای تعویق صدور حکم، اجرای تمام یا قسمتی از مجازات را از یک تا سه سال معلق نماید. دادستان یا قاضی اجرای احکام کیفری نیز پس از اجرای یک سوم مجازات می‌تواند از دادگاه صادرکننده حکم قطعی، تقاضای تعلیق نماید. همچنین محکوم می‌تواند پس از تحمل یک‌سوم مجازات، درصورت دارابودن شرایط قانونی، از طریق دادستان یا قاضی اجرای احکام کیفری تقاضای تعلیق نماید». حاصل سخن آنکه قاضی می‌تواند با بهره‌گیری از نهادهای ارفاقی پیش‌بینی‌شده در قانون مجازات اسلامی، نظیر تعویق صدور حکم و تعلیق اجرای مجازات که دارای جنبه‌های حمایتگری نسبت به خانواده محکومان است، تا حد زیادی از تبعات و پیامدهای ناشی از حبس بکاهد. با وجود اینکه هفت سال از تصویب قانون مجازات اسلامی (۱۳۹۲) می‌گذرد و این قانون دربردارنده نهادهای ارفاقی متعددی مانند تعلیق اجرای مجازات، تعویق صدور حکم و... است، اما چندان که انتظار می‌رود، قضات از ظرفیت این نهادهای بهره نمی‌برند؛ زیرا همان‌گونه که در مواد (۴۰) و (۴۶) قانون مجازات اسلامی بیان شده، دادگاه در صدور چنین احکامی مخیر است، نه مکلف! همچنین زندان‌فراوان‌بودن پرونده‌هایی که به هر قاضی ارجاع داده می‌شود، مانع از آن شده که به اندازه کافی در این خصوص بیندیشد که اجرای مجازات حبس بر مجرم، چه پیامدها و تبعاتی می‌تواند برای مجرم و خانواده‌اش داشته باشد؛ البته بهره‌گیری از ظرفیت نهادهای ارفاقی مندرج در قانون مجازات اسلامی، صرفا یکی از راهکارهایی است که با توسل به آن می‌توان از آثار نامطلوب حبس بر خانواده زندانی کاست. در یادداشت آتی به برخی دیگر از این راهکارها به‌منظور حفظ مصالح خانواده زندانیان پرداخته خواهد شد.

دکترای حقوق، پژوهشگر حقوق خانواده به‌وشگاه قوه قضائیه

یادداشت

فروش داخلی نفت، گشایش یا چاله اقتصادی؟

علیرضا سلطانی کارشناس اقتصاد سیاسی

متعدد دیگر اقتصاد ایران تبدیل نشود؟ واقعیت این است که طرح مزبور در فضایی تاریک و کدر در حال طراحی و احتمال اجراست. شرایط کنونی اقتصاد ایران که گرفتار سخت‌ترین تحریم‌هاست، شرایط مناسبی برای اجرای این طرح نیست و اجراشدن آن را با تردید زیادی مواجه می‌کند. ممکن است از این طرح درصورتی که استقبال شود (البته احتمال آن قوی نیست) در کوتاه‌مدت در قالب کاهش فشار نقدینگی از یک سو و از سوی دیگر تزریق منابع به طرح‌های عمرانی، آهنگ رشد تورم را کاهش داده و تحرکی در اقتصاد کشور ایجاد کند، اما به‌دلیل نبود برنامه و سیاست مشخص در آینده که در حوزه کلان سیاسی و اقتصادی مشاهده می‌شود، عملیاتی‌شدن این طرح و گرفتارنشدن دولت و مردمی را که این بشکه‌های نفت را پیش‌خرد می‌کنند، با ریسک زیادی مواجه می‌کند. این طرح معنایی جز اینکه تسهیلات خود به مردم را آن‌هم با سزاوارک پرداخت سود قطعی و تضمینی متناسب با نرخ متوسط تورم و نرخ سود بانکی، جامعه عمل ببوشاند. طرحی در این سطح نیازمند سازوکار اجرایی مطمئن، قطعی و چشم‌انداز روشن است وگرنه در شرایط کنونی حرکت در تاریکی است که نتیجه‌ای جز بدهکاری دولت به مردم که بدترین نوع بدهکاری است، ندارد. سازوکار اجرایی طرح نیز دچار ابهام است. معمولا در طرح‌های این‌چنینی، یک نهاد اقتصادی که از قدرت مالی بالایی نیز برخوردار است به‌عنوان ضامن یا عامل در میان دولت به‌عنوان فروشنده و مردم به‌عنوان خریدار وجود دارد تا ریسک عملیاتی کار را برای طرفین کاهش دهد. در شرایط کنونی، وجود چنین نهادهی که توانایی و قدرت این کار را داشته باشد، بعید به نظر می‌رسد. این استدلال منتقدان که این طرح به‌لحاظ ایجاد بدهی برای دولت آینده، مناسب نیست، البته از منطق اقتصادی و سیاست‌گذاری برخوردار نیست، چراکه دولت در همه کشورها به‌عنوان یک نهاد حقوقی سیاست‌ها و برنامه‌هایی که اتخاذ می‌کند، آثار و پیامدهای بلندمدتی دارد که در چارچوب زمانی فعالیت رسمی یک دولت نمی‌گنجد؛ برای مثال آیا این موضوع درباره پرداخت یارانه نقدی در دولت دهم که دولت‌های بعدی آن را به‌عنوان یک تعهد ادامه دادند یا مسکن مهر هم مصداق دارد؛ بنابراین استدلال فوق از بنیاد منطقی برخوردار نیست؛

ادامه در صفحه ۲

سرمقاله

هزار تویی به نام شفافیت

حجت‌الله میرزایی*

مفهوم شفافیت با وجود سادگی، پیچیدگی‌هایی دارد که درک و اجراکردن آن را دشوار می‌کند اما باید بدانیم که شفافیت به معنی ارائه حق اطلاعاتی است. به بیان ساده‌تر اطلاعاتی که باید، در زمانی که باید، در قالبی که باید، با کیفیتی که باید و در محلی که باید به مخاطبی که مورد نظر است، ارائه شوند؛ بنابراین وقتی همه این شروط فراهم شوند، شفافیت نیز حاصل شده است و اگر کمتر یا بیشتر از آن صورت بگیرد یا «عدم شفافیت» روبه‌رو شده‌ایم؛ در نتیجه شفافیت الزاما به معنای ارائه همه اطلاعات به همه افراد نیست. نکته دیگری که باید در نظر گرفت این است که شفافیت به دقت شناخته نمی‌شود، مگر در مصادیق متنوع و متعدد آن. کلی‌گویی در شفافیت (مانند کلی‌گویی در سایر موضوعات) بسیار مخرب و مایه فساد است؛ بنابراین کسی که مایل به شناخت دقیق شفافیت است، باید به‌طور دقیق و گسترده‌ای در مصادیق آن مطالعه عمیق داشته باشد. البته که معنای شفافیت در طول سال‌ها (به‌ویژه در دهه گذشته) دچار تغییرات جدی شده است و این تغییرات عمدتا ناشی از تحولات مهم در عرصه‌های فناوری و اجتماعی بوده است اما ناگفته پیداست که با استمرار این تحولات، معنای شفافیت نیز تکامل می‌یابد. برای نمونه در گذشته «دسترسی به اطلاعات» مترادف شفافیت بود، اما امروزه تنها «استفاده‌پذیری اطلاعات» (با تعریف و دقت‌های حقوقی و فنی زیادی) مصداق آن است. همچنین باید در نظر بگیریم که شفافیت حل هیچ مسئله‌ای نیست، اما زیرساخت حل انبوهی از مسائل است. شفافیت به تنهایی فایده‌ای ندارد، اما می‌تواند در مقدمه بسیاری از اقدامات و سیاست‌ها در حل مسائل ملی جای بگیرد؛ بنابراین نگاه به شفافیت باید اساسی، زیرساختی و دارای اولویت باشد. انبوهی از مفاهیم وابسته به شفافیت هستند که برخی از مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از: مشارکت (مردمی) و همکاری (بین‌دستگاهی)، مسئولیت‌پذیری و پاسخ‌گویی، مبارزه با فساد، افزایش بهیئگی و کارآمدی، ارتقای اعتماد و سرمایه اجتماعی، شاید برای بسیاری از افراد این سؤال به وجود بیاید که اصلا «شفافیت» چه منافعی برای کشور دارد و احتمالا دانشن پاسخ مناسب برای این سؤال بوده است که باعث شده برخی از ایجاد شفافیت در مجموعه خود سر باز زنند. بدون تردید ریشه اصلی مقاسد و مشکلاتی که امروزه در کشور وجود دارد، نبود شفافیت است. این مقاسد و مشکلات ریشه در فقدان زیرساخت‌هایی دارند که شفافیت را‌هکار تحقق آنهاست. شفافیت امکان بروز جرم را کاهش و احتمال کشف آن را افزایش می‌دهد و به این ترتیب سبب کاهش ارتکاب جرم می‌شود. از یاد نبریم که شفافیت استدلال را به جای لفاظی می‌نشاند، چراکه شفافیت توجهات را به عمق معانی، کیفیت استدلال‌ها و گستردگی شواهد و مدارک جلب کرده و زمینه تقبیح پرگویی و بیهوده‌گویی، لفاظی و سفسطه را هم فراهم می‌کند. در دنیای امروز فناوری‌های نوین (به‌ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات) نقش مهمی در تحقق شفافیت دارند. عمده کاربرد این فناوری‌ها را می‌توان در توان فناوری در توزیع گسترده اطلاعات (دسترسی و عمق)، برطرف‌کردن موانع زمانی و مکانی و توان آن در گردآوری و نظربخشی به نظرات و مشارکت‌های عموم مخاطبان دانست. در همین راستا نیز وزارت تعاون، کار و رفقا اجتماعی در ۲۰ ماهه اخیر با استفاده از همین فناوری‌ها اقدام به راهاندازی سامانه‌های شفافیت کرده است. در این سامانه‌ها تمامی مشخصات اعضای هیئت‌مدیره شرکت‌های زیرمجموعه صندوق‌ها مشخص شده و عموم مردم قادر به اطلاع‌یافتن از آن هستند.یکی دیگر از مهم‌ترین منفعت‌های شفافیت این است که شفافیت، سبب شناسایی قوانین متعارض، مشخص‌شدن محل تعارضات و اختلافات، ایجاد بستر همفکری و هماهنگی بین بخشی و در نتیجه وفای و همکاری در حل مسائل می‌شود.البته که در مسیر شفافیت ریسک‌ها و آسیب‌هایی نیز وجود دارد که می‌تواند این مسئله را با شکست مواجه کند. «کلی‌گویی» یکی از این آسیب‌هاست، چراکه شفافیت باید در مصادیق توتع آن و با دقت زیاد فهمیده شود، بدون شک فهم کلی از شفافیت، اگر مشکل جدیدی ایجاد نکند، گره از کاری هم باز نخواهد کرد! همچنین بسیار دیده می‌شود وقتی اطلاعاتی (که حق مردم است) در اختیار دستگاه‌های موجود است، مسئولین آن «وجود اطلاعات» را «شفافیت» می‌دانند. برخی از مصادیق روز این تصور عبارت‌اند از: «وجود اطلاعات برای نظارت صرفا در اختیار دستگاه‌ها» و «وجود مشروح مذاکرات در اختیار نمایندگان (مجلس)». این در حالی است که «ارائه اطلاعات به خود» به هیچ عنوان نمی‌تواند به معنای شفافیت باشد.

ادامه در صفحه ۴